

Resultaten enquête 'Gezond en veilig werken'

Gezond en veilig in de opleiding dermatologie

E. Boddé¹, A.J.P.M. Lardinois²

In de zomer van 2022 werd vanuit De Jonge Specialist (DJS) de enquête 'Gezond en veilig werken GVW' landelijk uitgezet onder a(n)ios, onder andere via de VADV. Het belangrijkste doel van deze enquête is inzicht krijgen in de werk- en opleidingsomstandigheden van a(n)ios. De aanleiding voor de vierde editie van de enquête (voorgaande in 2015, 2018 en 2020) is het huidige zorglandschap, waarbij met minder personeel meer (inhaal) zorg moet worden geleverd. Tevens wilde DJS inzicht krijgen in hoeverre a(n)ios te maken hebben met grensoverschrijdend gedrag, een nieuw thema binnen deze enquête.

Landelijk blijkt uit dit onderzoek dat nagenoeg alle a(n)ios uit alle specialismen trots zijn op hun werk (97%). Echter, bijna de helft (44%) ervaart de werkdruk als te hoog, en ruim een derde (35%) is (zeer) ontevreden over de werk-privébalans. In dit artikel presenteren wij de resultaten toegespitst op het specialisme dermatologie.

Van de 1554 geïncludeerde respondenten (17% van alle a(n)ios in Nederland) waren 41 respondenten van het specialisme dermatologie. Dit waren in totaal 6 anios en 35 ios (van de totaal 124 ios op dat moment, 28%). Met dit lage reactiepercentage was de drempel dan ook net gehaald voor analyse van de resultaten. Van de respondenten was 80% academisch werkzaam en 20% perifeer. Van de ios waren 25 van de 35 (71%) derdejaars of verder in hun opleiding.

RESULTATEN DERMATOLOGIE

Het overgrote deel (93%) van de a(n)ios is trots op ons vak en 97% zou opnieuw kiezen voor dermatologie. De sfeer binnen de vakgroep wordt bovengemiddeld hoog gescoord op een 7,78 (het totale gemiddelde van alle specialismen betrof 7,55). In het algemeen zijn de a(n)ios tevreden met de inhoud van de opleiding (94%) en ervaren zij een veilig leerklimaat (91%).

Bovengenoemde resultaten zijn een weerspiegeling van ons dynamische vak en de waardering van a(n)ios voor de opleidingstijd. Naast deze mooie cijfers geeft de enquête ook weer dat meer dan de helft (51%) een te hoge werkdruk ervaart en een groot deel (31%) heeft weleens serieus overwogen om te stoppen met de opleiding. De meest genoemde reden hiervoor is een verstoorde werk-privébalans. Een deel van de respondenten (17%) is eerder uitgevallen door burn-out klachten.

Opvallend is dat 61% van de a(n)ios aangeeft dat er geen vervanger wordt geregeld bij langdurige uitval van een collega a(n)ios door langdurige ziekte of zwangerschap.

29% van de a(n)ios geeft aan een enkele keer te maken te hebben gehad met grensoverschrijdend gedrag (t.o.v. 32% van het totale gemiddelde van alle specialismen). Drie vormen van grensoverschrijdend gedrag worden in gelijke mate door de a(n)ios dermatologie benoemd: intimidatie door collega's of leidinggevenden, ongewenste seksuele aandacht door bezoekers of patiënten en intimidatie door bezoekers of patiënten. Een deel van de a(n)ios (29%) is wel eens onjuist bejegend (bijvoorbeeld verbaal) door een supervisor. Waarbij 100% van de respondenten de sfeer veilig vindt om dit te bespreken binnen de opleidingsgroep.

OPVALLENDE CIJFERS IN VERGELIJKING MET 2020

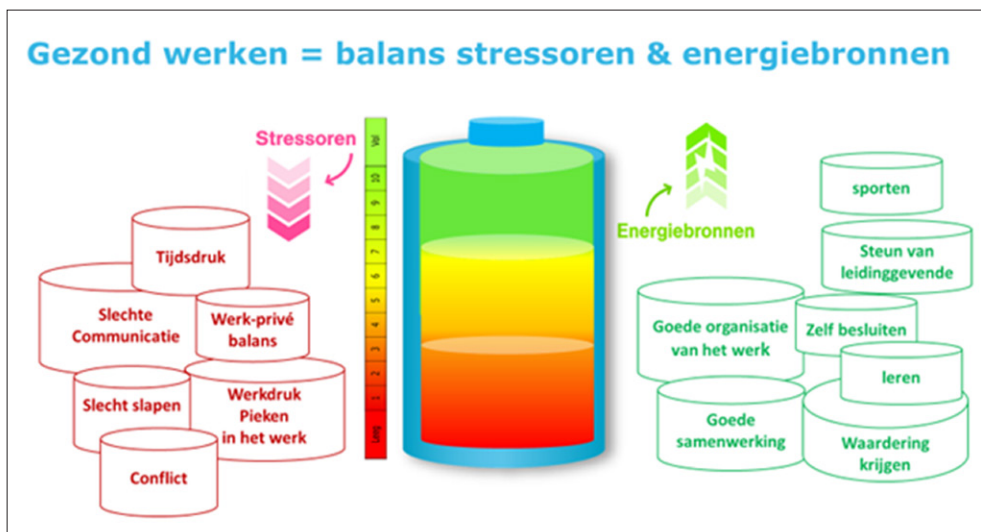
Een stijgend cijfer is het percentage a(n)ios met burn-out klachten: dit aantal is in het algemeen, dus onder alle specialismen, gestegen van 14% naar 24%. Bij onze respondenten ervaart 24% burn-out klachten, wat vergelijkbaar is met het algemene percentage maar eerdere cijfers binnen de dermatologie zijn hier niet over bekend. Daarnaast weten we niet of dit percentage representatief is voor alle a(n)ios dermatologie gezien het lage reactiepercentage.

63% van de dermatologierespondenten vindt dat er op de werkplek onvoldoende aandacht is voor preventie van deze burn-out klachten. Suggesties van respondenten voor het verlagen van de werkdruk zijn onder andere dat er structurele begeleiding zou moeten zijn (via buddy-systeem/mentor/intervisie/coaching), er meer aandacht moet zijn voor ongere-

Namens het bestuur van de VADV

¹ Aios Dermatologie, Erasmus MC, Rotterdam

² Aios Dermatologie, Maastricht UMC+, Maastricht

gistreerde overuren van arts-assistenten, pauzes waarborgen en meer ruimte voor persoonlijke ontwikkeling.

Eerdere gegevens over grensoverschrijdend gedrag binnen ons specialisme zijn er niet ter vergelijking. Aangezien bijna dertig procent van de respondenten benoemt hier wel eens mee te maken te hebben gehad, is het belangrijk dat hier aandacht voor is binnen een vakgroep.

BLIK OP DE TOEKOMST

Sinds de uitkomsten van de GVW-enquête en de 'werkdruk en burn-out enquête' van de VADV in 2018 is er in toenemende mate aandacht voor burn-out preventie en vitaliteit van a(n)ios in Nederland. Ook binnen ons specialisme zijn er sindsdien landelijk, regionaal en lokaal initiatieven opgezet. Desondanks werd dit de afgelopen editie van de GVW-enquête, helaas, nog onvoldoende gescoord door de respondenten. Hieronder zullen wij weergeven welke stappen er al ondernomen zijn en aanvullende suggesties geven.

De meerderheid van de respondenten geeft de voorkeur aan begeleiding in de vorm van coaching, gevolgd door interview, waarbij opnieuw werk-privébalans het meest genoemde thema is. Over het algemeen horen wij van onze achterban terug dat deze vormen van begeleiding beschikbaar zijn op de werkvloer. Daar waar dit nog niet opgezet zou zijn, adviseren we vanuit de VADV om dit alsnog te doen. Het is daarnaast aan te raden om werkdruk als vast punt tijdens opleidingsgesprekken en de opleidingsvergadering te agenderen. Werkdruk kan ook als een overkoepelend thema worden toegevoegd aan de PDCA-cyclus. Er is dus een rol weggelegd voor individuele opleiders om in kaart te brengen waar de behoeften en (individuele) knelpunten van a(n)ios liggen, en te inventariseren of hier gehoor aan gegeven kan worden in de eigen regio. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van bijgevoegd figuur (figuur).

Daarbij moet ook worden gedacht aan initiatieven die de werkdruk daadwerkelijk verlagen: bij uitval van een a(n)ios

indien mogelijk vervanging regelen en meer tijd per consult inbouwen (minder patiëntencontacten per dag). Tijdens het ouderejaars COCOM-onderwijs 'Follow the leader' is recent een training-op-maat gegeven over mentale fitheid. Landelijk komt dit thema regelmatig terug binnen het Concilium Dermatologie, waar deze resultaten zijn gepresenteerd.

Uit gesprekken met (eerder) uitgevallen a(n)ios dermatologie, door de VADV, kwam naar voren dat er altijd meerdere factoren meespelen en er geen eenduidige oplossing is ter voorkoming van uitval. Om toch handvatten te bieden aan onze achterban zullen wij vanuit de VADV een levend document op onze website plaatsen en promoten met relevante initiatieven. Hierbij valt te denken aan discipline-overstijgend onderwijs, workshops, relevante lezingen, congressen en *best practices* uit de praktijk om bij aan te sluiten. De VADV-website is te vinden via de website van de NVDV.

Het fysieke en mentale welzijn van artsen is cruciaal voor het leveren van goede zorg. Om bevlogen te blijven in ons vak is het belangrijk om dit welzijn te bewaken.

Helaas is de respons op de GVW-enquête vanuit de dermatologie laag en maakt dat het onmogelijk om harde uitspraken te doen over de omvang van dit probleem binnen de hele (a)nios groep dermatologie. Om een zo representatief mogelijk beeld te krijgen van het opleidingsklimaat, de werkdruk, burn-out percentages en grensoverschrijdend gedrag binnen ons specialisme, hopen we dat de respons op de GVW-enquête in de toekomst hoger zal zijn.

De VADV staat altijd open voor suggesties voor invulling van het eerdergenoemde document of eventuele toevoegingen.

CORRESPONDENTIEADRES:

Lisa Boddé

E-mail: vadv@nvdv.nl